

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ВИХОВАННЯ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ ПОЛЬЩІ
УНІВЕРСИТЕТ ЖЕШОВСЬКИЙ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ВИХОВАННЯ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ ПОЛЬЩІ
УНІВЕРСИТЕТ ЖЕШОВСЬКИЙ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

Електронний збірник матеріалів

**Міжнародної науково-практичної
конференції (з онлайн включенням)**

**«Модернізація освіти та соціальної
роботи в контексті глобальних
викликів»**

6 червня 2023 року

Рівне – 2023

Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів: електронний збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (з онлайн включенням). Рівне: РДГУ. 2023. 189 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 22 червня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (з онлайн включенням) «Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів».

ЗМІСТ

Білик В. В., Озеран С. А. Елементи та чинники управління кадровим потенціалом.....	7
Yovk O. I. Key elements of CLIL-methodology.....	11
Глінчук Ю. О. Підготовка майбутніх учителів до створення здоров'язберігального й безпечного освітнього середовища в контексті сучасних викликів	17
Гойда Н. Г., Баранніков К. В. Особливості забезпечення населення України хоспісною допомогою та реабілітаційними послугами в довоєнний період.....	22
Дубич К. В. Моделі вдосконалення забезпечення соціальними послугами територіальних громад в Україні в післявоєнний період.....	28
Михальчук В. М. Кадрове забезпечення як умова ефективності функціонування системи соціального захисту населення України у довоєнний та післявоєнний періоди.....	37
Пелех Ю. В., Матвійчук А. В. Ціннісний інтелект як засіб інсталяції теоретичної аксіології.....	42
Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Когнітивний аспект як складова професійної підготовки майбутнього педагога.....	49
Сбруєва А. А. Альянси європейських університетів: досвід розвитку міжнародних стратегічних інституційних партнерств	55
Данилюк К. В. Особливості забезпечення реабілітаційними послугами населення України після війни.....	60
Левчук І. Б. Арт-терапевтичні методики театрального мистецтва в роботі соціального працівника / соціального педагога / психолога.....	65

Nagornova A., Nagornova S. Crisis center social work in Japan: the problem of domestic violence against women.....	72
Нечипорук Л. І. Надання соціальних послуг в умовах надзвичайних ситуацій.....	76
Оксенюк О. В. Реалізація соціально-педагогічної діяльності щодо дітей із сімей трудових мігрантів.....	80
Остапчук М. В. Проблеми діагностики соціальним педагогом обдарованої дитини.....	85
Петрук Л. П. Динаміка розвитку уявлень молоді про виховні ідеали сьогодення.....	91
Рашидова С. С. Основні тенденції виховання молодого покоління в сучасній Україні.....	97
Серьогіна Н. О., Голубчиков М. В. Розвиток системи соціальної роботи: міжнародний досвід та вітчизняна практика.....	101
Shamsutdinova-Lebedyuk T. N. Modern trends and challenges of Ukrainian higher education in teaching social disciplines.....	108
Шліхта Г. О. Значення цінностей у структурі аксіологічної компетентності у фаховій діяльності ІТ-фахівця	112
Гнатенко Т. С. Підготовка фахівців фармацевтичної галузі України в умовах євроінтеграції.....	117
Лисенко Н. В. Компетентнісний підхід в системі підготовки майбутніх фармацевтів.....	123
Філоненко Р. С. Інклюзія в освітньому процесі як одна із форм соціалізації дитини з особливими освітніми потребами.....	129
Попова К. В. Полікультурний підхід осягнення історії в закладі загальної середньої освіти.....	133

Товт О. О. Сучасні тенденції теорії і методики виховання в поєднанні з невербальною комунікацією.....	137
Чу Їн Китайсько-європейське партнерство у вищій освіті: досягнення та виклики.....	141
Shamsutdinova M.-S. B. Axiopedagogical conditions for the formation of professional competencies in future foreign language specialists.....	147
Шульгач М. І. Науково-методичний доробок З. Шевців у підготовці фахівців до роботи в інклюзивному середовищі.....	152
Яремович М. А. Особливості формування громадянської солідарності у майбутніх учителів початкових класів НУШ в умовах академічної мобільності.....	156
Васерук І. Г., Галатюк М. Ю. Медіакультура в системі цінностей майбутніх фахівців соціальної роботи.....	160
Козій В. В. Сутність та роль комунікацій в освітній організації.....	164
Семенчук І. Ю. Акмеологічний підхід до управління закладом загальної середньої освіти.....	168
Shcherbukha R. H., Vovk O. I. Foreign language acquisition: major methods and models.....	173
Рашидов С. Ф. Мілітаризація російської системи освіти за умов збройної агресії проти України.....	180
Левко О. Психолого-педагогічний супровід професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів.....	183

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ

Левко О.,

здобувач ступеня PhD

кафедри вікової та педагогічної психології

Рівненського державного гуманітарного університету,

м. Рівне, Україна

Проблема професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів у процесі фахової підготовки в закладі вищої медичної освіти набуває сьогодні особливої актуальності. У зв'язку з чим розгляд сутності психолого-педагогічного супроводу їхнього професійного становлення і розвитку в умовах модернізації вищої освіти в державі передбачає його розгляд як цілісного і системного процесу реалізації професійно-психологічного потенціалу особистості майбутнього стоматолога завдяки задоволенню його освітніх потреб, мотивів та переконань. Ще одним важливим призначенням психолого-педагогічного супроводу є створення сприятливих умов не лише для певного професійного становлення майбутніх стоматологів, скільки для подальшого ефективного розвитку їх як професіоналів на всіх етапах професійної підготовки в закладі вищої медичної освіти. За цих умов процес психолого-педагогічного супроводу складає єдність чотирьох основних функцій: діагностики якості професійної підготовки; пошуку ефективних напрямів і способів підвищення якості професійної освіти і якості професійної діяльності викладачів закладів вищої медичної освіти; розроблення стратегії підвищення ефективності професійної підготовки і вибудови індивідуальної освітньої траєкторії кожним з майбутніх стоматологів; консультації, допомоги і корегування індивідуальної освітньої діяльності майбутніх стоматологів на кожному з етапів реалізації ними розробленої індивідуальної освітньої траєкторії.

Своєю чергою, врахування цих провідних функцій психолого-педагогічного супроводу професійного становлення майбутніх стоматологів забезпечує умови, що є сприятливими на всіх етапах їхнього особистісно-професійного розвитку, реалізації актуальних і потенційних можливостей завдяки ефективному засвоєнню нових професійних знань, вибудові життєвої стратегії, оптимізації професійного і особистісного зростання.

Нами встановлено, що реалізація функцій психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів є ефективною за умови застосування у процесі фахової підготовки низки провідних наукових підходів, а саме: системного (забезпечує єдність мети і конкретних цілей, завдань, організації та результату психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів); особистісно орієнтованого (забезпечує умови врахування індивідуальних (фізіологічних, психічних, особистісних) особливостей професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів та спрямовується на формування у них відповідальності. А також сприяє виробленню потреби і мотивів самостійного здобуття нових професійних знань і вироблення умінь і навичок їх застосування на практиці. Особистісно-орієнтований підхід у процесі психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів забезпечує суттєве зростання їхнього особистісного фахового потенціалу; гуманістичний підхід (передбачає визнання майбутніх стоматологів як найвищої суспільної цінності, взаємовідносини з якими в процесі професійного становлення будуються на принципах співробітництва та партнерства. Цей підхід визначає позитивну професійну «Я-концепцію», що є центральною складовою їхньої професійної самосвідомості; проблемний підхід (забезпечує розвивальний характер психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів, сприяє розширенню їхньої пізнавальної активності). компетентнісний підхід (забезпечує

результативно-цільову спрямованість психолого-педагогічного супроводу на розвиток у майбутніх стоматологів професійних знань, умінь і практичних навичок, якостей і здібностей та забезпечує формування у них готовності до професійної діяльності).

Ці підходи обов'язково передбачають застосування у процесі професійної підготовки майбутніх стоматологів сучасних як традиційних, так і інноваційних освітніх технологій професійного розвитку і саморозвитку майбутніх фахівців; тренінгів особистісного і професійного розвитку і саморозвитку, самоуправління і саморегуляції емоційно-вольової сфери; моніторингових досліджень щодо соціально-професійного розвитку і саморозвитку майбутнього фахівця; технологій формування психологічної компетентності.

Отже, на підставі зазначеного вище, можемо зробити висновок, що провідним принципом психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів є визнання їхніх прав на самостійне прийняття рішень щодо основних напрямів свого професійного становлення і розвитку з обов'язковим формуванням відповідальності за їх наслідки. Тоді метою психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів ми визначаємо повноцінну реалізацію їхнього професійно-психологічного потенціалу.

З іншого боку, нині окремі вітчизняні психологи зазначають, що психолого-педагогічний супровід передбачає насамперед підтримку природних реакцій, процесів і станів особистості. Окрім цього, ефективно організований психолого-педагогічний супровід створює умови для ефективного особистісного зростання майбутніх стоматологів, допомагає їм увійти у так звану «зону власного саморозвитку», що до цього не була для них практично доступною. Таким чином, можемо констатувати, що психолого-педагогічний супровід професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів розглядається нами складовою частиною їхнього

соціального становлення, що сприяє ефективному подоланню ними, у першу чергу, труднощів професійного життя, підвищенню адаптованості фахівця до соціально-економічних й технологічних змін, розвитку в нього позитивної професійної перспективи.

Крім зазначеного вище, психолого-педагогічний супровід професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів передбачає чітко сплановану роботу як студентського самоврядування, так і викладацького складу в закладі вищої медичної освіти, в основі якої лежить єдність наукового, прикладного та практичного напрямів їхньої спільної діяльності. Науковий напрям передбачає проведення системних наукових досліджень з проблем професійного становлення та розвитку майбутніх стоматологів з метою розроблення форм, методів і методик професійного застосування здобутих знань, сформованих умінь і практичних навичок в умовах закладу вищої педагогічної освіти. Своєю чергою, прикладний напрям передбачає здійснення ефективного психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів у процесі роботи практичних психологів закладу через розроблення навчально-методичних посібників, інформаційно-методичних збірників, соціально-психологічних тренінгів, факультативних курсів, лекцій, семінарів тощо. Відповідно, практичний напрям діяльності психологічної служби закладу вищої медичної освіти забезпечує реалізацію здобутих фахових знань, умінь і навичок майбутніх стоматологів.

Підсумовуючи, можемо зробити висновок, що ефективність психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів, за нашим переконанням, визначається відповідними критеріям, що ґрунтуються на наукових положеннях про розвиток особистості. Основними критеріями психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів нами визначено: мотиваційний (показниками

якого є: бажання ґрунтовно оволодіти новими фаховими знаннями, уміннями та навичками майбутньої професії; стійка система цінностей, де професійні цінності посідають домінуюче місце; усвідомлення особистісного сенсу та значущості професійного становленні і розвитку). Цей критерій характеризує інтерес майбутніх стоматологів до навчально-пізнавальної діяльності та власного професійного зростання, зумовлений освітніми потребами та інтересами, активізацією всіх психологічних механізмів (мислення, сприйняття, усвідомлення, розуміння, засвоєння), активізує розумові зусилля майбутніх стоматологів у процесі професійного становлення і розвитку); фаховий критерій психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів (передбачає наявність професійних та соціальних знань, умінь і навичок, розвиток професійних якостей та здібностей у майбутніх стоматологів); рефлексивний критерій психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів (представлений такими показниками: проектування майбутньої професійної діяльності відповідно до власних освітніх потреб і мотивів; прогнозування можливого розвитку професійних якостей, необхідних для майбутньої професійної діяльності, здатність до рефлексії власної майбутньої фахової діяльності, усвідомлення рівня готовності до професійної діяльності).

Таким чином, сутність психолого-педагогічного супроводу професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів розглядається нами як єдина система теоретичної, методичної та практичної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу, професійно сформованої особистості майбутнього стоматолога за умови збереження психологічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу закладу вищої медичної освіти.

НАУКОВЕ ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ (З ОНЛАЙН ВКЛЮЧЕННЯМ)**

**«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
РОБОТИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ»**

6 червня 2023 року

Адреса:

Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра теорії і методики виховання
вул. Пластова, 31, м. Рівне, Рівненська обл., 33000
тел. (0362)63-33-34